

לימוד לייז בתמוז

משנה תענית, פרק ד', משנה ו': "חמשה דברים ארעו את אבותינו בשבעה עשר בתמוז וחמשה בתשעה באב. בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות, נבטל התמיד, והבקעה העיר, ושרף אפסטמוס את התורה, והעמיד צלם בהיכל."

מה קרה די' בתמוז?

העמדת פסל בבית המקדש. יש אומרים שהיה זה בימי בית ראשון על ידי פנשה. יש אומרים שהיה זה בימי בית שני על ידי אפוסטמוס הרשע.

שריפת התורה על ידי אפוסטמוס, אחד משרי רומא.

חטא העגל ושבירת לוחות הברית הראשונים(כאשר משה ירד מהר עם הלוחות וראה את העגל והעם סביבו שיבר את הלוחות)

הדבר המרכזי שעליו נקבע הצום: הבקעת חופת העיר ירושלים. כשלוש שנים צרו הרומאים סביב לחומות ירושלים ולא יכלו לה. ולבסוף, בגלל שנאת חינם ומלחמת אחים נחלשו המגינים היהודים, והרומאים התגברו, עד אשר ביום י"ז בתמוז הצליחו לבקוע את חופת העיר ירושלים ולחדור פנימה. בהבקעת העיר הוכרע למעשה המערכה. עוד שלושה שבועות נמשכו הקרבות בתוך ירושלים, ולבסוף בתשעה באב, נכבש הר הבית ונשרף בית המקדש השני, והחלה הגלות הארוכה.

בטל התמיד. התמיד הוא הקורבן החשוב ביותר שהיו מקריבים בבית המקדש. הוא כל כך חשוב כי הוא קורבן קבוע, שבכל יום היו מקריבים אותו, אחד בבוקר ואחד בערב. בזמן המצור הראשון שצרו הרומאים מסביב לירושלים, היו מספקים כבשים להקרבת התמיד עד ט"ז בתמוז, וי"ז בתמוז היה היום הראשון שבו לא הקריבו את התמיד.

מה האירוע הכי חמור לזאתכן? מה הכי ארוץ? איכה אירוע הכי נחמת נורא? האל איכו סיבה אנתנו לזיכ? האק לה האירוע הקשה ביותר שקרה?

כשנתבונן נראה כי יש קשר פנימי בין חמשת הדברים שאירעו ביי"ז בתמוז. בכולם יש ביטוי למשבר שפוגע תחילה בשורשים הרוחניים, סודק את חומת האמונה, וגורם לפגיעה קשה, שאם לא תתוקן בהקדם תגרום אח"כ לחורבן הגמור שבתשעה באב.

בחטא העגל לא היתה כפירה גמורה, עדיין האמינו בה' בורא העולם, אלא שסברו שגם לעגל יש כח מסוים. אך כיוון שהחלו לחטוא בעבודה זרה, לא היה בהם אח"כ כח לעמוד בפני עצת המרגלים, ומרדו בה' ובמשה עבדו, וחטאו כנגד המטרה שלשמה נוצר עם ישראל, גילוי השכינה בעולם, בארץ שנועדה לכך - ארץ ישראל.

וכן ביטול התמיד, העמדת פסל בהיכל ושריפת התורה, אין בהם עדיין חורבן, אבל יש בהם פגיעה שורשית בצד הרוחני, פגיעה שאם לא תתוקן, הבקע יתרחב עד לחורבן גמור!"

חורבן גמור

תלעה באב

סדק בחומות האמונה

חטא הירגלים

פגיעה בשורשים הרוחניים

חטא העגל

"אלהו: כן דור לאינו נבנה בימיו, לעזין עזיו כאילו הוא החריבו"

למה?! הרי בית המקדש נחרב לפני שנים רבות בגלל העוונות של הדור ההוא. למה יש לנו אחריות על כך היום (עד לכדי האשמה חמורה כאילו אנחנו החרבנו אותו!)? אולי אם הוא היה קיים היום הוא לא היה נחרב? ביי"ש בגלל לא צלמי רק עז לא לקרה בעבר, אלא עז לא לקרה בימיו. כן עז בית המקדש הלילי לא נבנה יש עז לא עז לא לקרן.

"זכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה"

ידועים דברי חז"ל שכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה, ודבריהם תמוהים, שרבים התאבלו על ירושלים ולא זכו שתבנה ירושלים בימיהם. אלא, שכל המתאבל על ירושלים, כל החווה את החוסר הגדול ומצפה להשלמתו פועל במציאות באופן שמקרב את הגאולה; בונה נדבך בבנין ירושלים השלמה. זו היא שמחתה של ירושלים. זו השמחה אותה זוכה האדם לראות. עוד אמרו, שכל דור שאינו נבנה בית המקדש בימיו כאילו החריבו. אמירה זו מטילה אחריות כבידה על האדם; תולה בו את היכולת לבנות את בית המקדש. והדברים מבוארים, שהמצפה לישועה - מאוויו נתונים נתונים המה לבית המקדש, וממילא פעולותיו ומעשיו מכוונים לבנינו; ככל שיפעל יותר, חלקו בבנייה יהיה גדול יותר.

איפה בחיי היומיום שלנו אנחנו מצביעות את חובבן המקדש?
מתי אנחנו פועלות לבנין המקדש?

כשגרגרים יהודים צהבתים שלהם בגוש קטיף, קורעים צשפוחת וקוברים חיים שלמים בגלל פוליטיקה צלולכת - זה חורבן הבית. כשזוג צדהים נרצח בדם קר לעיני ארבעת ילדיהם, כשצגייעים צחבלים לשיבת צרכו הרב ורוצחים שצונה צדיקים שלא עשו כלום לאף אחד ורק היו עסוקים בללצוד תורה - זה חורבן הבית. כששישה ציליון יהודים, זקנים, נשים וילדים קטנים נטרפים בכבשן בהסתר פנים הגדול ביותר שידענו - זה חורבן הבית. כשאתה פוגש זוג צתוק שנשוי 13 שנה באהבה גדולה ורק צתחננים לזכות וללצף בידיים ילד צשלהם, כשאתה צנסה לבכות ולהתפלל על כל אלו אבל צגלה שהלב שלך אבן, וצלא בשטויות וטרטים וצחשבות קטנוניות, ובא לך לבכות ולשטוף את הכול בדצעות חצות אבל לא יורדת לך אפילו דצעה אחת - גם זה חורבן הבית. וכאן בדיוק צגייעים הצוצות שצזכירים לנו לא להתייאש ולא לוותר. הם באים להציל אותנו צלשקוע בחציצות הצרופדת של ההווה ולוותר על העתיד שצחכה לנו שרק נתעורר. הוא נועד לדאוג שלא נשכח שגורשנו צגן עדן ועד שלא נשוב אליו באצת אסור לנו להפסיק לרגע להתגעגע ולחתור בצרץ. הוא בא כדי לוודא שעד שאלוקים לא יחזור הביתה, לא נשכח שאנחנו רק באצצע הדרך וצשיצת החיים שלנו עדיין לא הושלצה. וצחזינה עינינו בשובך לציון ברחצים, ושם נעבדך ביראה כיצי עולם וכשנים קדצונית".

יום כיפור יש פעם אחת בשנה. חורבן בית הצקדש, לעוצת זאת, הביא עלינו ארבעה צוצות שונים! לאדם שנולד בדור הזה, שחי לו בטוב ובנעימים בצדינת ישראל החופשית, באצת קשה להבין את זה. זה צרגיש לו צוגזם לגצרי! "ביג דיל. עושים כזה עניין צבניין שנשרף לפני אלפיים שנה?! אוקיי, אז לא יהיו קורבנות ולא יעלו לרגל. אף אחד לא יצות צזה... בסך הכול החיים שלנו, אפילו בקטע הרוחני, באצת טבבה". וצאת אולי הבעיה הכי גדולה שלנו. אין לנו באצת צושג צה איבדנו! וכשאתה לא צבין צה חסר לך, ברור גם שאין לך דצעות לבכות עליו. אז בואו ונבהיר פעם אחת ולתציד. לא צדובר כאן בבניין של אבנים שנשרף באש. צדובר בעולם שלם שקיבל פתאום דום לב. בעולם שהנשצה שלו הסתלקה והשאירה אחריה גופה קרה. כי הצקדש לא היה רק צבנה יפה שהרשים תיידים אבל אולי יש צשהו שבכל זאת יעזור לנו. צשקפיים אחרות שיאפשרו לראות את הדברים צזווית אחרת. שייקחו את כל צה שאנחנו כבר יודעים אבל פשוט יקראו לו בשם הנכון. כי יותר צידי דברים אנחנו פוגשים וכצעט צתפוצצים. הלב שלנו בוכה והצוח צטרב לעכל, אלא שלא ידענו לוצר שכולם הם בעצם תוצאות של אותו דום לב, של אותה נשצה שאיננה ושל אותו בית אהבה שעלה באש..

על מה את צמה? מה חסר לך וצאת מתעללת עליו בתקופה הצאת של האבל? על מה היית כוצה לצום?

"ואם נחרבנו ונחרב העולם עמנו על ידי שנאת חנים, נשוב להיבנות והעולם עמנו יבנה על ידי אהבת חנים" (הרב קוק). סיפור יפה לסיים

מספרים על רבי לוי יצחק מברדיטשב ששנה אחת בט' באב הלך ברחוב וראה יהודי יושב במרפסת שלו ואוכל בנחת, כשכולם רואים אותו. פנה אליו רבי לוי יצחק ואמר לו בנחת: "בני בוודאי שכחת שתשעה באב היום". "לא" - ענה היהודי. שוב שאל אותו: "אולי אתה לא יודע שאסור לאכול בתשעה באב". השיב לו היהודי: "בטח שאני יודע, זה הלכה מפורשת". רבי לוי יצחק שניסה ללמוד עליו זכות שאל אותו שוב: "אולי אתה חלש והרופאים חייבו אותך לאכול". "חס וחלילה" - ענה לו היהודי - "אני בריא וחזק". אז נשא רבי לוי יצחק את עיניו לשמיים ואמר: "ריבונו של עולם, תסתכל איזה מידת אמת יש אצל כל יהודי, אפילו שהוא אומר שהוא רשע ממש, רק שלא יוציא דבר שקר מפיו".

אהבות צותשפ"ה